

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 21 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egy szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 1. szám.

Szombat, január 2.

A kormányelnök a helyzetről.

Nagybecskerek, január 2.

Tisza István gróf tegnap aratta szónoki sikereinek egyik legnagyobbikát, amidőn őt a szabadelvű párt nevében üdvözölő Nagy Ferenc szavaira a következőkben felelt:

Néhány köszönő szó után így szól Tisza gróf:

Ha összehasonlítjuk a képviselőház működését kissé távolabbi múlt és a legutolsó esztendőben, szomorú szívvel fogjuk tapasztalni és leszünk kénytelenek beismerni, hogy az ország nagy érdekei és az országot mozgató nagy kérdések körüli mélyreható, tartalmas, komoly politikai viták mind jobban és jobban szorultak háttérbe; azoknak helyét naggya fölfújtt incidensek körüli meddő viták és meddő frazisoknak unós-untalan ismétlése váltotta fel. És ami ezzel természetesen járt, tapasztalhattuk azt is, hogy azok a valóban becses, komoly, tartalmas erők, amelyekben ma sem szükkölködik a parlament és a parlament egyik pártja sem, mindjobban háttérbe szorultak és a parlament működésében előtérbe jutottak olyan elemek, akiket akkor, midőn az ország sorsának intézéséről és az ország nagy kérdéseinek megoldásáról van szó, bizony-bizony vezető szerep nem illethetett meg és ezzel kapcsolatban meggyökeresztett egy végzet és bahit az országban, támogatva a sajtónak egy jelentékeny része által is: az a bahit, hogy az ellenzék hivatása az időfecsérlésben rejlik, hogy az egyedüli ellenzéki küzdelem, az obstrukció és mind elveikhez hűtelenségnek, mind árulóknak bélyegeztettek azok, akik az ellenzék működését egészségesebb, helyesebb, az ország érdekei szempontjából üdvösebb alapokra kívánták helyezni. (Ugy van!)

Végzetes tévedés ez, t. barátaim! Hiszen az ellenzék életét kövászni kellene, hogy képezzen, amely serkentse, hajtsa előre az országgyűlést és a kormányt az üdvös tevékenység felé, amely nem megállásra, de gyorsabb, fokozottabb tevékenységre serkentse, amely ne leküsse, ne megzihbaszsa, ne téltenségre kárhoztassa, de ellenkezőleg ébressze, fokozza és hatványozza a nemzeti erőt és amely a nemzetnek évezredes szabad intézményeit minden irányban fejleszteni, emelni, fényben, tekintélyben, nimbuban öregbíteni legyen hivatva, nem pedig lejártni és nevétség tárgyává tenni.

Sokszor, nagyon sokszor, adtam kifejezést mély hazafiai aggodalmamnak ezen jelenség felett. Találtam sokszor barátaim közt is olyanokra, akik sokszor filozofiai rezignációval vállalt vontak és mondták: „Hiába, a parlamentarizmus lejárja magát. Világtörténelmi folyamat, amely befejezéséhez közeledik és széles e világon a süllyedés jeleit mutatja.”

Hát, t. barátaim, ha ez igaz volna, nem a megnyugvás, de a végkétségbeesés érzetét ébresztene föl bennem és mindenki bennem, akinek hazaszeretete nem borongó, lagymatag hangulat, de férfhoz méltó, tette keltő, tette ébresztő és tettet kívánó érzelem. Minden ilyen férfiban csak egy elhatározást érlelhetne meg, az elkeseredés elszántságával, a kétségbeesés eltökéltségével vetni magát oda a világtörténelem kerekéi elé és inkább elgázoltni magát, semhogy téltlenül nézze az ember nemzetének pusztulását. (Hosszas, élénk eljenzés és taps.)

Mert minden más nemzet sokat veszíthet, ha elveszti hitét a parlament intézményében; mi magyarok nemzeti létünket veszítjük el. Mert hiszen a magyar nemzet politikai egyéniségének, politikai törekvéseinek, politikai erőkifejtésének egyedüli exponense a parlament. Ha ezt a palládiumot nem tudjuk megvédeni, akkor vége ez ország ezredéves fejlődésének, vége a magyar nemzet egész jövőjének. (Ugy van! Ugy van!)

Hála Istennek, t. barátaim, nincsen igazuk azoknak, akik ilyen pesszimista álláspontra helyezkednek. Igaz, a parlamentarizmus sulyos megpróbáltatásokon ment és meg is talán keresztül mindenütt a világon; de ha figyelemmel kísérjük az eseményeket, azt fogjuk találni, hogy életerős, életképes és a szabadságra méltó nemzetek meg tudnak küzdeni ezekkel a megpróbáltatásokkal, le tudják küzdeni ezeket a veszélyeket és a parlamentaris intézmények újabb fejlődésnek, újabb virulásnak mennek elébe és a süllyedést, a pusztulást a parlamentarizmus csak azon nemzeteknél mutatja, ahol az egész nemzet

életében, az egész társadalomban a korhadásnak, a süllyedésnek jeleivel találkozunk. (Ugy van! Ugy van!)

Ez a nagy próbakő az, amelyet, mint minden más nemzet elé, a magyar nemzet elé is, odaállított a történelmi események vezető végzet, vagy gondviselés keze. Most kell megmutatni a magyar nemzetnek azt, hogy bír-e életképességgel, hogy meg tudja-e szerezni, ki tudja érdemelni — mert ingyen semmit sem osztogatnak — egy jobb és szebb jövő további fejlődésének előnyeit és jótéteményeit? Ezt kell bebizonyítania azáltal, hogy meg tudja emészteni azon bajokat, amelyekben évek óta laborál a magyar parlamentarizmus és meg tudja vetni egy konszolidált, eredményes parlamenti működésnek alapjait; úgy, hogy t. barátaim, akkor, midőn, két hónap előtt, egy sulyos, válságos pillanatban arra kellett vállalkoznunk, hogy átvegyük az ország ügyei intézéséért ránk háruló felelősséget, tisztában voltunk mindnyájan azzal, hogy azon momentán feladatok mellett, amelyeket meg akarunk oldani, tulajdonképpen lényege miszsióknak az, hogy a pillanatnyi bajokból úgy keressük a kibontakozást, hogy az egyáltalán megteremthesse a magyar parlamentarizmus jövőbeli konszolidációjának alapjait. Minden más csak pillanatnyi, külső sikereket eredményezhetett volna, talán átvezethette volna az országot egyik vagy másik útjában álló zátonyon, de ha nem sikerül leraknunk egy jobb, egy kedvezőbb, egy egészségesebb fejlődésnek alapjait, akkor mindaz efemer dolog, amelyet mentől előbb a közelmultéhoz hasonló anarchikus tünetek követnek volna. (Ugy van!)

Az eredmény természetesen a közhangulat meghódításától, a közvélemény megnyerésétől függött, igyekeznünk kellett megnyugtatólag hatni az ország közvéleményére az által, hogy kielégítő megoldást hoznunk azon katonai kérdések tekintetében, amelyek igazolomba hozták a közvéleményt; de igyekeznünk kellett egyúttal — és csak akkor állunk hivatásunk magaslatán, ha ez is sikerül nekünk — felébreszteni a nemzetben azon nagy veszélyek tudatát, amelyek örvény szélére vezették és amelyek egy csufos bukást fognak eredményezni, ha pártkülönbség nélkül a nemzet minden komolyabb, hazafiasabb és jobb eleme kezét nem fog a parlamentarizmus megmentésére, kezét nem fog közelítünknek egészségesebb, helyesebb mederbe való terelésére.

Ez volt a cél, amelyre első sorban kellett törekedni. Faldalom, az első pillanatban úgy nézett ki a helyzet, miszerint alig lehetett reményesgünk arra, hogy ezt a célt, úgy ahogy óhajtottuk s úgy ahogy óhajtuk ma is, t. i. ismétlem, pártkülönbség nélkül a nemzet jobbainak közreműködésével sikerüljön megvalósítani. Ez azt a parancsoló kötelességet hártotta volna nemcsak miránk, a kormányra, a többség minden tagjára is, hogy ha másképp nem megy, saját erőnkön, szembeszállva minden ellenséggel, mentjük meg a nemzet számára a jövő fejlődés alapjait. (Élénk helyeslés.)

Pártjának nagy tetszése mellett rámutat arra, hogy a többségnek kötelessége, még ha kellemetlenségek árán is, a törpe kisebbség ellenállását megtörni. Élénk helyesléssel találkozott a miniszterelnök beszédjének ama paszusa is, melyben bebizonyította, hogy a mostan akadékoskodó kisebbség nagy szolgálatot tesz a közügynek, mert bemutatják az obstrukció káros következményeit a maguk teljességében. Csak ha megérették, akkor szedjük le a gyümölcseit.

Ezután áttér a produktív működés vázolására s így folytatja: Küzdhetünk mindenekelőtt a 67-es politika védelmében és fentartásában és érvényesítésében, hivatásunk a közélet jövő harcában is szepőlten tisztaságában védeni meg és képviselni a 67-es kiegyezési alapot; képviselni, megvédeni és becsületesen hajtani végre annak közjogi tételeit, ragaszkodni annak politikai tartalmához is: ahhoz a tartalomhoz, amelynek egyik sarkalatos kiindulási pontja és alapvétele az a nagy igazság, hogy a magyar nemzet életéből a meddő, sérelmi vonatkozású pontokat ki kell küszöbölünk és ki kell kapcsolnunk, hogy a magyar nemzetnek nagy érdekei a dinasztianak nagy érdekeivel s a jól felfogott nagyhatalmi érdekekkel teljes kapcsolatban vannak, hogy ennek folytán bizalmatlanságra, surlódásra a nemzet és a dinasztia között szükség nincs, úgy az egyik, mint a másik tényezőnek eminens érdekét képezi, hogy vállatve szolgáljuk azon nagy érdekeket, a melyek mindnyájunknak közös érdekei, de egyúttal a 67-es kiegyezési politika védelmében a

mi hivatásunk az is, hogy tetteikkel bizonyítsuk be, hogy bizonyítsuk be a magyar nemzet anyagi, szellemi és erkölcsi erejét minden téren fokozó és fejlesztő céltudatos politikával azt, hogy tévednek, akik azt állítják, hogy a 67-es kiegyezés lekötötte, megszüszasztotta a nemzet erejét; hogy ellenkezőleg, nekünk van igazunk, akik ezen az alapon látjuk a magyar nemzet fejlődését legjobban biztosítva és akkor lesz alkalmunk, t. barátaim, minden téren odaadó szorgalommal szolgálni a szabadelvűségnek és a nemzeti politikának azon nagy elvi követelményeit is, amelyekben azután, hiszem, hogy pártkülönbség nélkül fogunk vállatve működhetni a Háznak olyan tagjaival is, a kiket a 67-es kiegyezési politika tőlünk elválaszt.

Hogy mikor jutunk el ehhez a politikai helyzethez, azt persze nem tudjuk. Jövendőmondással foglalkozni nem szoktam; lehet, hogy hosszú, nehéz küzdelem választ még el ettől, a nemzet érdekében annyira kívánatos eredménytől; de, t. barátaim, én teljes bizalommal és teljes reménnyel nézek a küzdelem elé is; bizalommal és reménnyel, mert bármint sőtét aggodalmakkal is töltőn el sok minden, a mit magam körül látok, kishitű abban a tekintetben nem voltam soha és nem vagyok ma sem, hogy rendületlenül bízom a magyar nemzet politikai belátásában, a melynél nem fog siket filekre találni egy tette hívó, öntudatos, erőteljes férfiszó és bízom rendületlenül abban a tette kész kitarásban, amely ennek a pártnak minden tagját kell, hogy áthassa.

Beszédjét e lelkes szavakkal fejezte be: Arról biztosítalak benneteket, hogy az az ügy, a melynek szolgálatára vállalkoztunk, az az ügy rendelkezik egész valómmal. Szolgája, eszköze vagyok annak testestül lelkestül. Agyammak minden gondolata, szívemnek minden dobbanása, akaratomnak minden porcikája ennek az ügynek szolgálatában áll.

Miniszterelnök hatalmas szónoklatát lelkes, szűnni nem akaró éljenzéssel fogadta a szabadelvűpárt.

Az ujévi tisztelgések.

Nagybecskerek, január 2.

Verőfényes nappal köszöntött ránk tegnap, az új esztendő első napja. Az emberek a jobb jövő virágos reményében derűlten köszöntötték egymást s mindenfelé hangzottak a jókívánások, a hivatalokban pedig egymásnak adták a kilincset a tisztelgők serege.

A tisztelgések központja természetesen a vármegyeháza volt, ahol a központi tisztikar dr. Vinczehidny Ernő megyei főjegyző vezetésével Jankó Agoston alispán elé járult s miután a főjegyző kifejezte a tisztikar jókívánásait, fölkérte, hogy vezesse őket a főispánhoz. Az alispán szép szavakban válaszolt a jókívánásokra, azután a tisztikar a főispánhoz vonult.

Jankó Agoston alispán a megszokott formás beszédben tolmácsolta a tisztikar érzelmeit a főispán előtt. Beszédében hangsúlyozta, hogy midőn a letelt esztendő után az újnak küszöbére lépnek, hogy a tevékenység új szakát megkezdjék és visszapillant a lefolyt évre, bizony konstatálni kell, hogy a múlt esztendő nem valami jó volt. Örülni kell, hogy letelt. A múltak azonban azért nem szabad elkedvetlenítenie senkit, sőt fokozott erőre edzi a tisztviselőket az új munkára. Neki nem lehet hobbó kívánsága, minthogy az önzetlen hazafias munkát a vármegye fejének vezérlete alatt siker kísérje s ebben teljes hitével bízok az olyan főispán alatt, aki oly példásan felel meg hivatásának.

A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után dr. Dellimanics Lajos főispán a következőleg válaszolt:

Kedves barátaim!

Szívem mélyéből meghatva mondom köszönetet a szép szavakért s ha elhárítom magamtól a dicséretet, azt nem tulzó szerénység-ből teszem, hanem azért, mert mindaz, amit tettem és teszek, kötelességem. Az a rokonszenv és barátság, mely engem e vármegyéhez s a vármegye székhelyéhez fűz, nem új keletű s

igy ma sem mondhatok mást, mint azelőtt, hogy mindenkor veletek értek s veletek munkálkodom. (Éljenzés.) A vármegye közigazgatását tekintve, konstátanom kell, hogy a közigazgatás az egyszerűsítés következtében tényleg javult. Megelégedéssel mondhatom, hogy a tisztesség sehol csorbát nem szenvedett. A mult esztendőről szólván, igaz, hogy az nem sok örömet tartalmazott, de reméljük, hogy edes hazánk egy szebb és jobb jövő elé néz. Ismételten őszinte szívvel köszönöm jó kívánságaitokat s midőn kérlek benneteket, hogy súlyos és nehéz feladatomban támogassatok, én is boldog új esztendőt kívánok valamenyőtöknek.

A főispán szavait lelkes éljenzés követte s azután a következő sorrendben járultak a többi tisztelgők a főispán elé.

Tisztelgett a főispánnál a város tisztikara dr. Perisics Zoltán polgármester vezetésével, a m. kir. pénzügyigazgatóság tisztikara Tóth István kirtanácsos pénzügyigazgató, a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség Thury Mihály számtanácsos, a főgimnázium tanári kara Balácsi József igazgató, a polgári és felsőkereskedelmi iskola tanári kara Knyaskó Lajos igazgató, az állami elemi iskolák tantestülete Baaden Károly és Bányai Jakab igazgatók, a m. kir. honvédség tisztikara Tomasovics őrnagy vezetésével, a m. kir. posta és távirda tisztikara nevében Lipsz Illés posta és távirda felügyelő, az államépítészeti hivatal tisztikara Faur Kornél főmérnökkel élén, a nagybecskereki önkéntes tűzoltóság Kühn János főparancsnok vezetésével, Szabó Ferenc apátplébános orsz. képviselő vezetése alatt a róm. kath. papság és a cs. kir. 29-ik gyalogezred helyőrségének tisztikara Meska őrnagy vezetésével, azonkívül még számosan.

A többi hivatalokban a tisztelgések így folytak le:

A nagybecskereki kir. törvényszéknél Zsirus Lajos elnök kuriai bírót kereste föl a bírói kar és a többi tisztviselők küldöttsége Duka László törvényszéki bírót kereste föl a járásbírói tisztikara Alföldy Ede kir. járásbíró vezetésével.

A városházán a tisztviselők külön-külön tiszteltek dr. Perisics Zoltán polgármesternél.

A m. kir. pénzügyigazgatóságnál Langer Alajos p. ü. igazgató-helyettes vezetésével tiszteltek a tisztviselők Tóth István pénzügyigazgatónál.

A kir. tanfelügyelőségénél az állami elemi iskolák és ovodák tantestületei tiszteltek Baaden Károly igazgató vezetése mellett. Az igazgató üdvözlő szavaira dr. Paeséri Károly kir. tanfelügyelő szép beszédben válaszolt. Abbéli örömeinek ad kifejezést, hogy a tantestület, mint az igazgató üdvözlő szavaiából kiveszi, méltányolja az ő intencióit és ebben ő biztosítékot lát a további sikeres együttműködésre. Ezután meleg szavakban köszöni meg az óvációt és hirtositja a tantestületet további jóakaró támogatásáról. A tantestület lelkes éljenzéssel fogadta a tanfelügyelő beszédét.

Szabó Ferenc apát, orszgy. képviselőt is számosan keresték föl a tisztelgők s a piaristák rendházában egész délelőtti tömegesen jártak az üdvözlők.

A közönséghez.

Az új esztendővel immár harmincharmadik esztendejébe fordult a „Torontál”. Nagy idő ez egy újság életében és egyszerűs mind annak bizonyossága, hogy a lap hűen és lelkiismeretesen teljesítette hivatását. A lefolyt harminckét esztendő fölment bennünket attól, hogy vallomást tegyünk munkálkodásunkról. Munkásságunk, célunk változatlan volt mindig s változatlan lesz a jövőben is. Az igazi liberalizmus zászlaja alatt harcolunk továbbra is s lelkiismeretes, pontos, megbízható gyors hirteljes adunk jövőben is mindenről,

ugy arról, ami a nagy világban előfordul, mint arról, ami összefügg a mi városunk, a mi vármegyénk politikai, társadalmi és gazdasági életével.

Dicsékvés nélkül mondhatjuk, hogy e munkában a „Torontál” hű tükre volt mindig az eseményeknek, higgadt, komoly szószólója mindennek, ami érdeke volt a közönségnek, tisztessége és becsülete a sajtónak. Ebben a munkában kérjük az új esztendőben is a közönség támogatását s hiszszük, hogy az nem is marad el.

A „Torontál” előfizetési ára:

Egész évre	24 korona.
Félévre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy hónapra	2 „

Egyes szám ára 8 fillér.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Főispáni ebéd.** Újév napja alkalmából dr. Dellimanics Lajos főispán tegnap ebédet adott, a melyen részt vettek: Zsirus Lajos kuriai bíró, Jankó Agoston alispán, Szabó Ferenc orszgyűlési képviselő, dr. Duka László kir. táblai bíró, Tóth István pénzügyigazgató, Hadffy Döme kir. közjegyző, Jeszenszky Nándor ág. ev. és Szalay József ev. ref. lelkészek, dr. Plechl Szilárd megyei főorvos, Faur Kornél, az államépítési hivatal főnöke, dr. Wiedorn Adolf kir. ügyész, dr. Perisics Zoltán polgármester, dr. Paeséri Károly kir. tanfelügyelő, Meska és Tomasovics őrnagyok, Hegedűs János anyakönyvi felügyelő, Balácsi József főgimnázium igazgató, Egyed esendőrszázados, dr. Brájjer Lajos lapszerkesztő, Reitter Oszkár rendőrkapitány és ifj. Tullics György főispáni titkár. Az ebéd alatt egy főispánt, mint a haz szerzetreméltó urnóját számos felkösztöntében ünnepelték.

— **A templomi hálaadások.** Az elmúlt esztendő utolsó istentisztelete csütörtökön este 6 órakor volt a helybeli róm. kath. templomban, mely ez alkalommal zsufolásig megtelt ajtatos közönséggel. A hálaadó istentiszteletet megelőzőleg Szabó Ferenc apátplébános gyönyörű alkalmi szentbeszédet mondott, a mely után szentségkítétel és Jézus szent szívének litániája következett. Az istentiszteletet Te Deum zárta be s a szentséggel adott áldás után éghez szálló tömjénfüst és szolozsma mellett oszlott szét a közönség. Újév napján, reggel fél 8 órakor csendes mise volt, a melyet megelőzőleg Brunner Jakab segédlelkész német nyelmen mondott prédikációt. Reggel fél 9 órakor ugyancsak csendes mise volt prédikáció nélkül. Az ünnepi nagymisé délelőtt 10 órakor Szabó Ferenc apátplébános végezte fényes papi segédlettel s mise előtt ugyancsak ő mondott magas szárnyalású magyar szentbeszédét. Délután 3 órakor ünnepi vespéryre gyűltek össze a hívek.

A piaristák templomában tegnap délelőtt fél 12 órakor volt az ünnepi mise, melyen Messinger Karolin urhölgy Liebe F. „Ave Maria” című szoprán szólóját énekelte el, Zsirus Dezső, a budapesti zeneakadémia jeles növendéke pedig két orgona versenytárgyat: Mendelssohn F-moll szonátájának Adagio és Allegro részletét és Rheinberger „Pastoral-sonata”-ját játszotta el kiváló készséggel.

— **Pénzügyi kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz Keresztes Aladár volt vármegyei alszámvevőt a IX. fiz. osztály II. fokozatába számvizsgálóvá, Krumenacker Ferenc volt vármegyei árvaszéki számvevőt a IX. fiz. osztály III. fokozatába számvizsgálóvá, Todoreszk Miklós volt vármegyei alszámvevőt, Jovanovics Milenko várm. alszámvevőt és Szekesán János volt vármegyei alszámvevőt pénzügyi számtisztékké, továbbá a

nagybecskereki adóhivatalhoz Rácz Jakab volt vármegyei gyámügyi pén. tárost adóhivatalisegéddé, Brunet József volt vármegyei számgyakornokot adóhivatali gyakornokká végleges minőségben kinevezte. Ezzel a volt vármegyei számvevőség és pénztár tisztviselőinek államosítása befejeződött.

— **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete hétfőn délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Az erre vonatkozó állandó választmányi ülés ma délután 3 órakor volt.

— **A megyés püspök a Rivierán.** Dessewffy Sándor v. b. t. t., megyés püspök szombaton titkára, Pacha Ágost pápai kamarás kíséretében Budapestről az olasz Rivierára utazott, a hol hosszabb ideig üdülés végett tartózkodni fog.

— **A tanács és a rendőrség.** Nagybecskerek város tanácsa dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, amelyen behatóan foglalkozott a rendőrség reformjának a kérdésével, mely a több városi képviselő kérelmére összehívott hétfői rendkívüli közgyűlésen kerül szönyegre. Hosszabb eszmecsere után abban állapodott meg a tanács: javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a rendőrség létszáma akként emeltesse, hogy Mateics őrnagy, aki már meglehetősen munkaképtelen, havi 25 korona kegydíjjal nyugdíjba helyeztessék s helyette egy rendőrelégény alkalmaztassék; a kulcsári teendőket a jövőben Becker József rendőrőrmester végezze s így az a rendőr, aki eddig kulcsár volt, felszabadul és így több rendőri szolgálatot teljesíthet. Nemes volt rendőrőrmester helyébe, aki most az utcaseprőkre ügyel fel, szintén egy rendőrelégényt fognak alkalmazni. Az elhunyt Czereklény városi díjnak állását nem töltik be, hanem helyette is egy új rendőrelégényt fogadnak fel. A rendőrség jobb javadalmazására vonatkozó indítványt a tanács nem teheti magáévá, mert a város viszonyaihoz mérten a rendőrök javadalmazása elég jó. A tanács ezután főhívta a polgármestert, hogy a rendőrséghez nem való embereket vegkielégítéssel bocsássa el s helyükbe csakis olyanokat alkalmazzon, akik a magyar nyelvet bírják. Végül javasolni fogja a tanács a közgyűlésnek, hogy a város intézete feliratot a belügyminiszterhez, a melyben egy itt szervezendő bejelentő hivatal létesítését kérje. A belügyminiszter egy ízben már felhívta a várost, hogy egy bejelentő hivatalra vonatkozólag terjesszen fel véleményét s mivel a belügyminiszterium részéről mindeztideig válasz nem érkezett, a tanács a kérelmezést időszerűnek véli.

— **Uj segédtanfelügyelők.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csapó Kálmán sopronvármegyei és Czeglédy István veszprémvármegyei kir. tanfelügyelőségi tolnokokat, torontálvármegyei kir. segédtanfelügyelőkké kinevezte.

— **Dr. Radvány Ferenc áthelyezése.** Mint a hivatalos lap tegnapi száma közli, a vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Radvány Ferenc torontálvármegyei kir. segédtanfelügyelőt jelenlegi minőségében Bácsbodrog vármegyébe helyezte át. Dr. Radvány Ferenc, ki költői lelkiületű nevével együtt kedves ismerőse a „Torontál” olvasóinak, rövid ittléte alatt megnyerte a társadalom rokonszenvét, miért is távozása mély sajnálatot kelt a legszélesebb körökben.

— **D. M. K. E.** A Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület legközelebb tartja Szegeden első igazgatósági gyűlését, a mely első gyűlés egyben ünnepe lesz a kulturális egyesületnek. Keglovich Emil festő megfestette Tallian Béla földművelésügyi miniszter arcképét és az olajfestményű művészi képét följajánlotta a D. M. K. E.-nek, a mely iránt a miniszter mindig kitüntető jóakarrattal viseltetett. Tallian miniszter képét a D. M. K. E. első igazgatósági gyűlésén fogják leleplezni és a kulturális egyesület hivatalos helyiségében fogják elhelyezni. Itt említjük meg, hogy ujabban beléptek a kulturális egyesület alapító tagjai sorába: Fehér Ipoly dr. fő-

Bali idény.

Vásárolja selyemkelme, gaze, crépe de chine, csipkeruha, csipke és szalag-szükségletet bali idényre

(10—18.1)

SZÉNÁSY, HOFFMANN és Tsa

selyemáruházában

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. szám.

Elismert legjobb és legszolidabb cég, hol az utolsó ujdonságok mindig raktáron vannak.

Minták bérmentve küldetnek.

apát, Ivánkovics János és Szmezsányi püspökök, Pop György dr. kir. tanácsos, Árva- és Liptóvármegye, Keszthely, Közseg és Losonc városok. Az országos részvétellel megalakult kultúregyesület üdvözlő sorokat intézett Berzeviczy Albert dr. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A miniszter a következő sorokat írta Rónay Jenőnek, a D. M. K. E. elnökének: „Hazafias érzésem egész melegevel üdvözlöm a Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesületet és Isten áldását kívánom a meginduló munkára. A lelkesedés heve, a kitartás ereje és a megfontolás bölcsesége vezesse és a fényes sikerek hosszú sorozata kísérje a kultúregyesület nemes, magasatos törekvését. Legyen az egyesület új középpontja, fényes napja a művelődésnek és sugaraifakaszának felvilágosodást, hazafiai erőnyeket az egész hazában.”

— **Tanügyi áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gramma Aurél és Gramma Savolán Mária lázárköldi állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőt a szolnoki, Lukassievics Gabriella okl. tanítónő pedig a lázárköldi állami elemi iskolához helyezte át.

— **Változások az egyházmegyében.** Kristóffy János makói plébános elhunytával tudvalevőleg a csanádi egyházmegye legfőbb jövedelmező plébániája üresedett meg, melynek kegyura Deseffy Sándor megyés püspök. A jelölgetések immár megindultak a makói plébániára. Mint a Délmagyarországi Közlöny beavatott forrásból értesül, a makói plébániára legelőbb kiáltása van Kayser Lajos törökbecsei plébánosnak, aki Buziáson született és Temesvároztól a nyolcvanas évek elején mint hitoktató működött. Segédlelkész volt Nagyszentmiklóson és Makón, plébános Kis-zomboron és tíz év óta Törökbecsén. Kayser Lajos negyven éves és Torontálvármegye közéletében élénk részt vett. Az ő utódjául Mátyás Béla törökbecsei segédlelkész emlegetik, aki a fiatalabb lelkészi generációhoz tartozik, amennyiben még nincsen harminc éves. A kinevezések már a legközelebbi napokban várhatók.

— **Az ifjusági egyesület köréből.** A nagybecskereki ifjusági egyesület holnap f. hó 3-án délután 3 órakor rendes évi közgyűlést tart. Napirend: A tisztikar megválasztása. Ugyanakkor Oszti Béla áll. tanító előadást fog tartani. Az egylet tagjait ezután meghívja az igazgató.

— **Adomány.** Dr. Perisics Zoltán polgármester a netalán elmulasztott újví üdvözlések megváltása címén a városi menedékház alapja javára öt koronát adományozott.

— **Szülészteri mulatságok.** Vigan bucsuzott a nagybecskereki közönség az ó-estendőtől. Talán azért is volt olyan széles kedvük, mert kiki azon örült, hogy ez a rossz esztendő, mely a politikustól kezdve le a szőlősgazdáig majdnem mindenkinek rosszat hozott, arról nem is szólva, hogy a családokat régen sujtotta anyai gyermekbetegség, mint 1903-ban, hogy ez a rossz esztendő keserves 365 napnak eltelése után végre esendően kimúlt. Azaz, hogy nem is olyan esendően. Négy helyen is zajosan voltak a mulatok. A kaszinóban városunk fardadhatatlan énekesei és zenészei rendeztek igen sikerült „jux-estélyt”, melyre az összes termek szorongásig megteltek. A „Korona” szálló disztermében a kereskedő-íjak egyletének mulatsága folyt le, szintén szépszámu közönség jelenlétében. Elmer termében pedig a „Munkás-egylet” rendezett a nála megszokott ügyességgel pompás műkedvelői előadást, mely a legjobb hangulatban tartotta a nagyszámu hallgatóságot. Végül a Szücs-vendéglőben a „Dalegylet” rendezett kitünően sikerült dalestélyt. Egyszóval mindenfelé jól mulattak az emberek, nem is szólva arról, hogy számos privát házban is voltak összejövetelek. Istennek hála, hogy tul vagyunk 1903-on — boldog (de legalább boldogabb) új évet!

— **Kettős eljegyzés.** Mint Pancsováról írják, az ottani állami felsőkereskedelmi iskola derék igazgatójának, Martin Imre házában a napokban szép családi ünnepet ültek, két leányának eljegyzését. Az egyiket, Martin Teréz állami leányiskolai tanítónőt ugyanis Korsós Zoltán pancsovai városi aljegyző, a másikat, Irma kisasszonyt Zacher György deési főgimnáziumi tanár jegyezte el.

— **Nyilvános köszönet.** A nagybecskereki munkásképző- és társas-egylet elnöksége ez uton is köszönetet mond Poroszkay Béla megyei főügyésznek az egylet könyvtára részére ajándékozott nagybecsi műveikért.

— **Szociálista zavargás.** Szerbittebéről jelentik lapunknak: Mások példáján felbuzdulva néhány elégedetlen ember, aki magát szociálistának nevezi, elhatározta, hogy január 3-ikán szociálista gyűlést tart. A járási főszolgabíró ismerve az elemek megbízhatatlanságát, a vasárnapra hir-

detett gyűlést nem engedélyezte. Alig terjedt el e hir a községben, a vezetők által fanatizált tömegnek egy része átment Párdányra s ott betörvén Hertelendy Imre főszolgabíró lakásába, arra akarták kényszeríteni a főszolgabírót, hogy intézkedését visszavonja. A főszolgabíró természetesen nem engedett, hanem föntartotta eredeti álláspontját, egyben jelentést tett a vármegye alispánjának a történetekről, kérve, hogy nagyobb rendezavarások elkerülése végett katonaságot rendeljen ki. Jankó Ágoston alispán a főszolgabíró kérelmének a mai nap folyamán eleget tett.

— **A pancsovai vörheny-járvány.** Mint Pancsováról jelentik, az ottani vörheny-járvány imár teljesen szünőfélben van, amennyiben legutóbb nem jelentettek be újabb megbetegedéseket. Ennek folytán a járvány-bizottság e napokban tartott ülésén elhatározta, hogy az ottani elemi iskolákat és ovodákat hettől újabb megnyitja. Hogy a járvány mily nagy mértékben garázdálkodott, arról tanúságot tesz a most összeállított kimutatás, mely szerint az elmúlt évben 283 megbetegedés történt, a melyek közül 58 halállal végződött.

— **A nagyszentmiklósi-hódmezővásárhelyi vasut.** A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének kezébe alá tartozó hódmezővásárhelyi-makói-nagyszentmiklósi helyi érdekű vasut makói-újváros-nagyszentmiklósi vonatrésze Makó-Ujváros, Apátfalva, Ócsanád és Nagy-Szentmiklós állomásokkal, továbbá Nagy-Szent-Miklós felső pályaudvar rakodó állomással, Szabó-Ujvárszántér és Magyar-Csanád megálló rakodóhelyekkel s Kákás kiterővel f. évi december hó 21-én a nyilvános forgalomnak átadott. Valamennyi állomás és Nagy-Szent-Miklós felső pályaudvar rakodó állomás az összes forgalomra, Makó-Ujvárszántér és Magyar-Csanád megálló rakodóhelyek pedig csak a személy-, podgyász és kocsirakományi teheráru forgalomra vannak berendezve. Kákás kiterő a közforgalomra nem szolgál.

— **Bérléjgyek kiadása.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága ismételtelen figyelmezteti az utazó közönséget, hogy az új éves bérléjgyek megrendelésénél azon személynek, aki részére a bérléjgyet váltatik, újabb időből származó, kéreppapírra ragasztott, látogatójegy alakú, két oly azonos arcképet kell benyújtani, mely hasonló célra még igénybe nem vétetett. A tulajdonos mindkét fényképet előlapjának alsó részén, valamint a bérléjgyet a megfelelő helyen teljes névaláírásával tartozik ellátni. Végül még felemlítetik, hogy az éves bérléjgyek Budapesten egy a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál (Andrássy-ut 73.), valamint a magyar királyi államvasutak központi menetjegyirodájában (IV. Vigadó-ter 1.) válthatók.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Vogel Tibor, rk. m. kir. honvédszázados és Anna Mária rk. — Glücksman Mária, izr. terménykereskedő és Gross Helén izr. — Alexics Lázár, gk. puszkaműves és Velicskov Bolyana gk. — Schubert János, rk. géplakatos és Kerekes Ilona rk.

Születések: Névity Vitályos, gk. földműves, fia. — Terhes Anna, rk. cseléd, fia. — Weszter Antal, rk. napszámos, fia. — Vozáv Adam, ág. ev. napszámos, leánya. — Turinszki György, gk. napszámos, leánya. — Maxinecsev Miklós, gk. napszámos, fia. — Berberszki Lyubomir, gk. földműves, leánya. — Reichard Ferenc, rk. cipész, fia. Heller Rezső, rk. napszámos, fia. Kovalszky Lajos, ág. ev. állomáselőjáró, fia. — Berkovics Bernát, izr. kereskedő, fia. — Eckert Fülöp rk. eszmadia, leánya. — Kittel Péter, rk. kocsis, leánya. — Báló János, rk. vasuti fűtő, fia. — Fekete Anna, rk. napszámosnő, fia. — Lukó Sándor, rk. napszámos, leánya. — Kovács János, rk. földműves, fia. — Tyurcsin István, gk. földműves, leánya. — Labanc Antal, rk. napszámos, fia.

Halálozások: Glabács Magdolna, rk. 5 hónapos, agykérlob. — Szabó Mihály, rk. 3 éves, tüdőlob. — Marácz János, rk. 22 éves asztalos, aggék. — Hornyik Ferenc, rk. 75 éves magánzó, aggkór. — Várady Mihály, rk. 15 éves, tüdőlob. — Petrovics Tódor, gk. 64 éves m. hajdu, tüdőhurut. — Raczkov Vitályosné, szül. Jankahidacz Lyubica, gk. 65 éves, aggkór. — Heinermann József, rk. 60 éves borbély, májrák. — Krumenacker István, rk. 56 éves napszámos, tüdőlob. — Gruity Zsófia, gk. 7 napos, görcsök. — Kurucsi Rakhel, gk. 14 éves, tüdővész. — Kolleth János, rk. 5 éves, croup. — Meszmann Lajos, rk. 50 éves szabó, izomsorvadás. — Csiba Vendel, rk. 21 hónapos, bélhurut. — Simon Mária, rk. 5 éves, mirigylob. — Milutinovics Péter, rk. 29 éves betűszedő, tüdővész. — Özv. Czvetkov Eutyimiusné, szül. Berdovlyev Mártha, gk. 80 éves, aggkór. — Koncsak Emma, rk. 21 éves, vajdó ránggöres. — Gojkov Szimijana, gk. 11 hónapos, bélhurut. — Deszpotov Tódor, gk. 26 éves szücs, tüdővész. — Lukó Julianna, gk. 1 napos, élet-

gyenge. — Singer Fülöpne, szül. Kohn Cecília, izr. 68 éves, szívhűdés.

— **Áruszállítás Fiuméba.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint Fiumében az áruk elhajózási várakozás ellenére a folyó hóban is igen csekély volt. A hajókba való rakodás a kedvetlen időjárás miatt akadályozva van és a közbejött ünnepek folytán is nagyon lassan történik. Ennek folytán a táruk árukkal tul vannak tömve és a hajók részére Fiuméba szállított rakott kocsik sem üríthetők ki. Ezen okok miatt a gyorsárúk, élő állatok és darab kivételével, a Fiuméba rendelt összes áruk felvételét folyó hó 28-tól kezdve 5-6 napra újból beszüntették. Az áru felvétel szünetelése alatt, gyors darab áruk, valamint előszállítmányok kivételével egyéb áruk még kivételesen sem vétetnek fel.

Téli divatlevél 1903-4-re. Zürichből írja az előnyösen ismert Henneberg-féle selyemgyár: A közeledő szezonban is megtartja vezető szerepét a szép és erős Louise-szövet; csak arra kell a nőknek ügyelniük, hogy a kérdéses szövet formáját ne veszítse, ami olesőbb fajtáknál rendszeren előfordul. A „Louise” mellett mindig nagy kedveltségnek örvend a Taffet. Mindkét szövet simán és mintazva bluzok és szoknyákra igen alkalmas. Újból divatba jött továbbá az ismert sima, selyeműs „merveilleux satin” fekete, fehér és színes modorban. Estélyi és bál ruhákra legelső helyen állanak: Crépe de Chine, selyem voiles, lyares, Mousseline, simán és mintázottan, Nevire antique, gazdag damastok, Peaux de soie, Atlas és Louise alappal. Mint díszítés kiválóan bámulatnak a pontok minden helyzetben és nagyságban (5 koronás pénzdarab nagyságú). Menyasszonyi ruhákra előszeretettel bámulatik a damasztól kívül a Louise. Divatos színek: Taupe (vakand szín) Castor (barna) és a zöld minden árnyalata, továbbá világos tengerszín, ezüstszürke és electric.

— **Gyorsvonatok megállása Verbovec állomáson.** A budapest-fiumei vonalon közeledő 1001. és 1002. sz. nappali gyorsvonatok f. évi december hó 28-ától kezdve Verbovec állomáson utasok fel és leszállása céljából feltétlenül megfognak állítani. Verbovec állomásról az 1001. sz. gyorsvonat d. u. 2 óra 54 percek és az 1002. sz. gyorsvonat d. u. 1 óra 43 percek fog indulni.

A legmagasztosabb vívmányok egyike, az egészség és jólétre nézve, bizonyára a malata kávé, amint az a Kathreiner-féle előállítási mód-ban ugyszólván az egész világot, főképen minden családi asztalt meghódított. Mert családi kávénak a babkávét keveréke Kathreiner-féle Kneipp-malata kávéval oly összehasonlíthatlan előnyöket nyújt jóíz tekintetében, egészség és takarékoság szempontjából, hogy azt egyetlen egy gondos háziasszonynak sem szabad figyelmen kívül hagynia. Az a finom babkávét zamat, melyet a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé egy különleges gyártási módszer utján bír, növeli mint pótkávé a babkávét kedvelt ízét, a mit semmiféle más pótkávéval elérni nem lehet. Másrészt ezen tulajdonsága folytán a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé babkávét való keverés nélkül is iható, kiválóan ízlik, mint verképző és táperős ital, asszonyok és gyermekek részére orvosilag ajánlatik. Már első megjelenésekor a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé, mint „a jövő kávéja” jelezte. Ez a merész kijelentés ma már részben teljesült is és az eddigi tapasztalatok szerint mindinkább teljesedésbe megy. Fontos azonban, hogy mindig csak valódi Kathreiner malata kávéval használjunk, miért is szükséges, hogy a bevásárlásnál mindig a „Kathreiner” nevet hangsúlyozzuk és csak az eredeti csomagokat Kneipp-pater védjeggyel fogadjuk el. Gondosan kerülessék minden utánzat és ne vásároltassék soha az, a mit nyitva mérlegetnek.

A Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkór-nál, minő: a kolera és hányó hasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő házi-szer jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller”, vagy „Richter-féle Horgony-Linimentum”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

Nyilttér.*)

Bál-selyem

Henneberg selyemgyára, Zürich.

(25/4-4.1)

*) Az e rovat alatt közöltekert nem vállal felelősséget a szerk.

LEOPOLD GYULÁ

hirdetési irodája által. Budapest, Erzsébet-körút 53.

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kén-hevízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványviz-szodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakoszobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESÉBB
a KRIEGER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA - GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSÉG!
• ELŐZKENYSÉG!

SZERENŐSÉGNAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60.

100,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14,459,000 korona.

A Kisbirtokosok
Országos Földbirtelintézte

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

50 évre a tőke évi 5.50%-a	20% levonással:
40 " " " 5.20%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
30 " " " 4.80%-a	40 " " " 4.80%-a
20 " " " 4.50%-a	30 " " " 4.50%-a
10 " " " 4.20%-a	20 " " " 4.20%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA

Stajonka: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÛT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejlebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdô, elegáns kávéház, étterem és sörszalon a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

IRÓGÉP
ÚJ MODELLJE
megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD

BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle**
Tanningene
HAJFESTŐ-SZERREL.

Vidékek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterme

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kifőnő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, márfot, patlanást, mitesert stb. és az arcnak tündeséget, hatásos kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2—K, hozzá ugorka-szappan 1—K, puder 2—K. Postai szétküldés naponta.

Főszékhely: **Balassa Kornél** Gyógyszertára: Budapest — Erzsébetfalva.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legsikeresebb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és borbaj, szélhűdés, elmezavar stb. ellen.

Megalapítója és egyedüli képviselője:
D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÛT 18. SZ. I. EM.

Versenyen kívüli olcsó árak!
Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-különlegességek áruháza

LEON és OLAI

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldünk.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V., Lipót-körút 7.

Bécs Dresdenstrasse 79-85.

Benzin- és petrolin-motorok

Benzin- és petrolin-lokomobilok

Szívógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.

Északi berendezések működésben. — Előrendő gyártmány. — Kedvező üzleti feltételek.

163.348/1903. szám. M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás
Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj-Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gözhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.
1903. november hó 1-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.kor.
2. Indulás Fiuméből Anconába minden hétfőn reggel 7 óra 30 perckor és minden csütörtökön este 8 óra 15 perckor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és csütörtökön este 8 órakor.
4. Indulás Anconából Fiuméba minden szerdán reggel 7 órakor és minden szombaton este 8 óra 30 perckor

Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt.-Márk-téren.

Menetdíjak
a hajó-átelési illetékekkel együtt:

Honnan	H o v á	Pénz-érték	Gyorsvonat			Személyvonat III.
			I.	II.	osztály	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40-00	30-00	16-00	
..	Cannes	franc	122-45	87-80	..	
..	Firenze	..	79-80	58-10	32-50	
..	Genova	..	95-55	69-10	38-95	
..	Grasse	..	124-60	89-25	..	
..	Lyon-Perrache	..	134-55	95-70	..	
..	Marseille	..	144-05	102-40	..	
..	Milano	..	76-25	55-60	31-05	
..	Menton	..	116-30	83-65	..	
..	Napoli	..	106-85	77-05	43-60	
..	Nizza	..	119-00	85-45	..	
..	Róma	..	80-05	58-25	32-60	
..	Torino	..	95-40	69-00	38-90	
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51-40	37-40	19-50	
Berlin	..	márka	103-80	73-50	41-20	
Breslau	80-60	58-00	31-80	
Hamburg	130-20	93-10	54-90	

A gőzhajókon egy ágyért két korona után-fizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába: Diszterem hálóllyel együtt 16 kor.
I. osztály 12 .
III. (fedélzet) 6 .

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi,

Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötő-helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig: Zárába, Spalato, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosított körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegy-irodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadhatók.

Budapest, 1903. november hóban.
Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

31634. sz. 1903. M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Debrecen.

Pályázati hirdetmény.

Felepítőményi ágyazati anyag biztosítása.

A magy. kir. államvasutak debreceni üzletvezetősége az 1904., 1905. és 1906. évekre felépítőményi ágyazati anyag céljaira szolgáló s évenként mintegy 12.000 m³ mennyiségű tört kő szükségletének biztosítására nyilvános pályázatot hirdet. Az üzletvezetőségnek azonban jogában áll a fent kimutatott mennyiséget 25%-al fölemelni, vagy csökkenteni és vállalkozó úgy a többletet, mint a leszállított mennyiséget, a megajánlott egységáron és mindkét esetben az általánosan megállapított feltételek alatt tartozik szállítani.

Az ajánlat legkésőbb 1904. év január hó 10-ik napjára és pedig déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak debreceni üzletvezetőségének utikari hivatalánál lesz benyújtandó.

Az ajánlat zárt borítékban, a címezés fölött „Ajánlat 31.634/903. számhoz, felepítőményhez való tört kő szállítására” irandó.

Bánatpénzül legkésőbb 1904. év január hó 9-én déli 12 óráig 1800 korona, azaz egyezer-nyolcszáz korona az üzletvezetőség debreceni gyűjtőpénztárában készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban, ezen hirdetmény számára való hivatkozással, lesz elhelyezendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, a névértékét meg nem haladó árfolyam 90%- szerinti értékében számíttatnak. Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik.

Az ajánlatban a letétel megemlített ugyan, de a letételről nyert elősmervény nem csatolandó.

A nyertes pályázó köteles a letett bánatpénzt a nála biztosítandó mennyiség ajánlati árával számított értékösszegnek 10%-ra kiegészíteni, miről írásilag fog értesítettetni.

A fentebbi feltételektől eltérő, valamint táviratilag tett vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak. Az üzletvezetőség a beérkező ajánlatok között a szabad választás jogát magának fenntartja.

Debrecen, 1903. december hó.
Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjazatik.)

43.414. sz. 1903. Magy. kir. államvasutak. Zágrabi üzletvezetőség.

HIRDETME NY.

A magy. kir. államvasutak zágrabi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a károlyvárosi állomáson létesítendő magas-építményi munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetések, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magy. kir. államvasutak zágrabi üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a károlyvárosi osztálymérnökségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1904. évi január hó 7-én déli 12 óráig benyújtandók alulirt üzletvezetőség I-ső osztályába (Mihanovic-utca 12. sz. I. emelet).

Az ajánlatok egy korona, — az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a károlyvárosi állomás magasépítményi munkáira”.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vételni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1904. évi január hó 5-én déli 12 óráig 3200, azaz háromezer kettőszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak zágrabi gyűjtőpénztárában akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényen adandók fel.

Zágráb, 1903. december hóban.
Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Meghívás.

A „Törökbecsei néptakarékpénztár részvénytársaság“

t. cz. részvényesei tisztelettel meghívotnak az

1904. évi január 15-én d. e. 9 órakor az intézeti helyiségekben tartandó

XIX. rendes közgyűlésre.

NAPIREND:

1. Egy jegyzőkönyvvezető, három szavazatszedő és két jegyzőkönyvhitelesítőnek megválasztása.
2. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletévről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése, a zárszámadásoknak előterjesztése és felmentvények megadása.
4. Az igazgatóság megválasztása.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása.

Az igazgatóság.

Minden részvényes, ki szavazati jogát gyakorolni kívánja, tartozik részvényeit az illető szelvényekkel együtt a közgyűlés előtt három nappal a társaság pénztáránál letéteményezni.

A „Néptakarékpénztár részvénytársaság Törökbecsén“ XIX. mérlege az 1903. üzletévről.

Vagyon.

Teher.

	K.	f.		K.	f.
Váltótárca	675804	50	Részvénytőke	120000	—
Értékpapír	8000	—	Tartaléktőke	60000	—
Adósok	775	50	Külön tartaléktőke	36000	—
Ingatlan	9224	67	Nyugdíj tartaléktőke	21285	—
Kézizálog	1100	—	Betétek	255310	82
Különféle	610	02	Visszleszámított váltók	185580	—
Pénztárkészlet	23563	72	Átmeneti kamatok	10100	—
			Kamatadó	646	38
			Osztalék	88	—
			Tiszta nyereség	30068	21
	719078	41		719078	41

Veszteség.

Veszteség és nyereség-számla.

Nyereség.

	K.	f.		K.	f.
Üzleti költségek	13527	77	Mult évi áthozat	6230	30
Egyenes- és pótlások	4228	15	Kamatok és díjak	63878	83
Kamatadó	1050	50	Átmeneti kamatok	8047	—
Illeték	38	09	Értékpapír-kamat	428	20
Átmeneti kamatok	10100	—			
Betéti kamatok	10504	93			
Visszleszám. kamatok	8540	76			
Különféle	525	92			
Tiszta nyereség	30068	21			
Igazg. javaslat a nyereség felosztására nézve:					
Jutalékok, jutalmak és adomán- mányokra	K. 2700—				
Külön tartalékalapnak	10000—				
Nyugdíj tartalékalapnak	1000—				
Osztalékra	12000—				
Uj számlára	4368-21				
	30068-21	78584 33		78584	33

Kelt Törökbecsén, 1903. évi december 31-én.

Theodorovits J. s. k., pénztárnok.

Maletits s. k., igazgató.

Rankovits M. s. k., könyvvezető.

Tisztelt közgyűlés! Van szerencsénk a t. közgyűlés tudomására hozni, hogy mi a magyar keresk. törvény 195 §-a értelmében a fenti mérleget, nemkülönben az igazgatóság részéről előterjesztett összes zárszámadásokat megvizsgáltuk, a fő- és mellékönyvekkel összehasonlítottuk és azokat mindenben teljesen összhangzóknak találtuk. Ezen mérleg szerint az 1903. évi tiszta nyereség 30.068 korona 21 fillért tészen ki, melynek felosztását az igazgatóság következőleg indítványozza: külön tartalékalapra 10.000 korona, nyugdíjalapra 1000 korona, jutalékok, jutalmak és adományokra 2700 korona, részvény-osztalékra 12.000 korona és új számlára átvitel 4368 korona 21 fillér. Midőn még arról is meggyőződünk, hogy a fenti felosztás egy a kereskedelmi törvény, valamint az alapszabályainknak megfelel, mi is indítványozzuk, hogy a tisztelt közgyűlés a tiszta nyereségre nézve a fenti felosztást határozatilag elfogadni méltóztasson. — Végre kérjük, sziveskedjék ugy az igazgatóságnak, valamint nekünk is a felmentvényt megadni.

Kelt Törökbecsén, 1903. december 31.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Kiss Vidor s. k.

Boberits Mladen s. k.

Belity Mladen s. k.

Mindenemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egyébül) készítek a legújabb mód szerint, valamint javítok olcsón és gyorsan, szintugy jutányosan cserélek be ócskát = újak fejében. =

E szakmába vágó kovács, bográr és nyerges munkát szintén elvállalok.

Versenyképesség! **AMEND FERENC** kocsigyártó
Nagybeeskerek, Aradai-ut, a régi kórházzal szemben (8-40.1)

Acetylen-lámpák.

Kocsirud-Spritzbogen-pézna } lámpák,
asztal, kert-, udvari-istálló- és kézi. }
lámpák }
Szőlőpille acetylenlámpa.
Automobil- és kerékpár-lámpák.
Éjjeli szántásoknál gézekre kiválóan alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Bárdi József Budapest, VI., Gyár-utca 43. szám
A jegyzék ingyen. (15-5.1)

Elsőrendű tüzifa.

Valódi porosz Kitünő minőségű
szalon kőszén pirszén (coacs)
a Wildensteinsgen-Richterhof-féle bányából.

Legjobb faszén.

Kaphatók:
KURLÄNDER IMRE fatereskedőnél
a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
— Továbbá a fatelpeken, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz. —

9-14.1

Felhívás.

Néhai Kothstein János helybeli cipész adósai felkértem, hogy tartózkodásukat utódjánál :- **WILHELM FERENC** urnál, saját érdekükben, legkésőbb 1904. január :- hó 10-ig rendezzék. :-

(18-1.1)

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

Egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik kóros állapotoknál, csontnál és megbűltéseknek.

Intés. Silányabb utazatok miatt a bevásárláskor óvatosak legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Richter” védjegyvel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

(7-25.1)

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

legjobb valódi francia SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

5-x.1

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyálgasodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái, az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
P. ébadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR” gyógyszerár
Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. szám.

Kapható: Nagybeeskereken: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jakobi Ármán, Kellner József, Vantoch Zsigmond gyógyszerárakban. — Bégaszentgyörgyön: Szerdahelyi Károly gyógyszerárában. — Szerb-Módoson: J. Grob

Éljen! Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

(12-15.1)

6541. szám. 1903.

20-33

Pályázati hirdetmény.

Tomasevác községében üresedésben levő községi irnoki állásra pályázatot nyitok, felhívom tehát pályázni kívánókat, hogy felszerelt folyamodványukat hozzám 1904. évi február 1-ig benyújtsák.

Fenti állás javadalma:

800 kor. évi törzsfizetés.
36 kor. utátalány és
2 öl tüzifa.

Antalfalva, 1903. december 29-én.

Lowieser, főszolgabíró.

FONTOS GYOMORBAJOSOKNAK!

Étvágyhiányt, gyomorfájdalmakat, émelygést, gyomorgyengeséget, emésztési zavarokat, főfájást stb. megszüntet azonnal a világhírű valódi **BRÁDY-féle** (11/a-5.1)

Máriacelli gyomorcseppek.

Sok ezer köszönő és elismerő nyilatkozat! Kis üveg használati utasítással 80 fill., nagy üveg 1.40 korona. Gyógyszertárakban kapható.

Főraktár: **BRÁDY C.** gyógyszerára a „Magyar Királyhoz” Bécs, honnan kívánatra ingyen küldetik az érdekes „Specialbroschür”.

5 kor. beküldése után 6 kis üveg, 4-50 kor. beküldése mellett 3 nagy üveg lesz bérmentve küldve. Képviselet **Magyarország részére: TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerára Budapest, Király-utca 12.

Óvakodjunk utánzatoktól! A valódi Máriacelli gyomorcseppek fenti védjeggyel és aláírással kell, hogy ellátva legyenek.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A „TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.

82
ZA
hová
mind
Pleitz
Nagyb
hová
sek
és
natkoz
Nag
A meg
A
sület
közgyü
alelnök
A
meg
tiségi
ami
bit
sitó
ere
tevéken
az elnö
egész
tanuság
minden
s Csé
valamit
sokban
is a m
A
számol
J
Lajos
Ernő
Sándor
Vincze
Ödön
Jaisov
Stevn
Popov
Kelen
részer
Miklós
János
Horvath
János
kör
János
Leiden
gazdak
József
A „TO
Kijel
szó Shakes
csupán egy
ejtette
a nagy br
mondandó
hogy talá
szem láth
Kez
Teg
ség mutat
oldalon
vasárnap
de azért
is. A ki
— hogy
kifejzesse
Vajju
Stagelsch
egyik a má
— B
nyugodtan
Betör
tréfa. Hisz
törnek (né
nem szoká